

długim czasie, rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej; aż do tego czasu pieczęcie z herbem wojewódzkim z natury rzeczy nie mogą być wykonywane.

Rozporządzenie z dn. 24 listopada 1930 r. przedłużyło czas przejściowy, określony w art. 26 ust. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 grudnia 1927 r. do 1 kwietnia 1933 r. Obecnie więc aż do upływu tego czasu przejściowego związki komunalne mogą legalnie używać nadal oznak i pieczęci starego typu, dotychczas przez nie używanych.

Zasadniczo zamawianie i wykonywanie pieczęci nowego typu będzie mogło nastąpić dopiero po dokonaniu zmiany rozporządzenia wykonawczego Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 20 czerwca 1928 r. o pieczęciach urzędowych (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 593) względnie po wydaniu szczegółowych przepisów wykonawczych w tym przedmiocie.

W wypadkach koniecznej potrzeby natychmiastowego uzyskania nowych pieczęci urzędowych np. w razie zagubienia lub zniszczenia dotychczas używanych pieczęci, albo powstania nowych władz i urzędów samorządu terytorjalnego, władze i urzędy te mogą obecnie starać się albo o nowe pieczęcie starego typu, których będą mogły używać oczywiście tylko przez wyżej wspomniany okres przejściowy, albo dla uniknięcia dwukrotnych kosztów, od razu o pieczęcie nowego typu, które to ostatnie jednak ze względu na brak obecnie szczegółowych przepisów wykonawczych, można by zamawiać na razie — pomimo zniesienia w rozporządzeniu z dnia 24 listopada 1930 r. monopolu Mennicy Państwowej w sprawie wyrobu pieczęci urzędowej — tylko w Mennicy Państwowej, a nie u prywatnych grawerów.

Natomiast zakłady, instytucje i przedsiębiorstwa samorządu terytorjalnego nie powinny w wypadkach nagłej potrzeby uzyskania nowych pieczęci, zamawiać takowych według nowego typu ze względu na to, że herby województw, które mają figurować na pieczęciach zakładów, instytucji i przedsiębiorstw, jak to powyżej powiedziano, nie są jeszcze ustalone i Mennica Państwowa nie mogłaby wskutek tego przystąpić natychmiast do wykonania zamówionych pieczęci.

O ile chodzi o pieczęcie nowego typu dla władz i urzędów samorządu terytorjalnego zamawiane w myśl powyższego w wypadkach

koniecznej potrzeby w Mennicy Państwowej, to Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia względnie zarządza, co następuje:

Zgodnie z postanowieniem § 17 ustęp (1) rozporządzenia wykonawczego Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 20 czerwca 1928 r. o pieczęciach urzędowych, zamówienia na pieczęcie powinny być kierowane do Mennicy Państwowej za pośrednictwem Pana Wojewody; przedkładanie ich Ministerstwu Spraw Wewnętrznych jest zbędne.

Tylko do P. P. Wojewodów w Poznaniu i Toruniu.

Na podstawie § 17 ustęp (2) tegoż samego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 20 czerwca 1928 r. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zarządza aż do odwołania, ażeby także zamówienia na pieczęcie władz, urzędów, zakładów i instytucji wojewódzkiego związku komunalnego kierowane były do Mennicy Państwowej za pośrednictwem Pana Wojewody, a nie bezpośrednio.

Do wszystkich P. P. Wojewodów.

Rozmiary zamawianych pieczęci powinny odpowiadać postanowieniom paragrafów 12, 13 i 14 rozporządzenia wykonawczego Pana Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 20 czerwca 1928 r.

Napis odpowiadający nazwie danej władzy, urzędu, zakładu, instytucji, powinien być zamieszczony w dolnej połowie pieczęci w linjach prostych poziomych, w jednym, dwóch, trzech lub najwyżej czterech rzędach zależnie od długości napisu.

Napis powinien obejmować ustawową nazwę danej władzy, urzędu, zakładu, instytucji i przedsiębiorstwa oraz nazwę miejscowości. Na pieczęciach dla gmin wiejskich napis powinien obejmować także nazwę powiatu, chyba, że zamieszczenie nazwy powiatu przy zastosowaniu nawet najdalej idących skrótów, o których mowa poniżej byłoby technicznie niewykonalne, np. na pieczęciach o najmniejszych wymiarach (25x20).

Napis nie powinien z reguły zawierać żadnych skrótów. W tych jedynie wypadkach, gdy napis jest długi i zamieszczenie go w całej rozciągłości bez skrótów jest technicznie niewykonalne, mogą być poszczególnie wyrazy o mniej istotnym znaczeniu opuszczone, względnie mogą być użyte skróty poszczególnych wyrazów w tym napisie, przyczem w nazwie danej władzy, urzędu, zakładu, instytucji lub